

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● 25 let harmonikarskega orkestra KUD Vide Pregarc

Da bi čimveč nastopali, tekmovali, igrali...

V Sloveniji imamo kar nekaj harmonikarskih orkestrów ali manjših sestavov te vrste, vendar noben ne obstaja tako dolgo — 25 let namreč, kot harmonikarski orkester kulturno-umetniškega društva Vide Pregarc. Orkester, ki je bil ustanovljen v okviru glasbene šole Moste leta 1960, sedem let kasneje pa se je priključil temu društvu, je ta svoj visoki jubilej uradno proslavil konec lanskega leta z nastopom v slovenski filharmoniji. Kritike o tem koncertu so bile zelo ugodne. To niti ni čudno, saj je orkester pod vodstvom dirigenta prof. Srečka Piškurja že pred časom prerasel občinske meje, se uveljavil v Ljubljani, v republiki in tudi zunaj naše države. Ob tej priložnosti so orkestru izročili plaketo mesta Ljubljane, dirigent Srečko Piškur pa je prejel Gallusovo odličje, najvišje priznanje za kulturne organizacije Slovenije.

Orkester zdaj šteje 18 članov; prav toliko jih je imel ob ustanovitvi; sicer pa je število godbenikov nihalo, bilo jih je tudi že samo 12. Zdaj igra v njem več fantov kot deklet; najmlajši član je dijak zadnjega razreda srednje šole, najstarejši ima 38 let. Večina je učencev glasbene šole Moste, so pa v njem tudi obiskovalci drugih glasbenih šol v Ljubljani. Prvi dirigent orkestra je bil Franc Žabjek, vendar je dirigentsko palico imel v rokah le pet let, nato pa jo je od njega prevzel prof. Srečko Piškur, ki orkester vodi še danes. Z njim smo se tudi pogovarjali o delu, uspehih in težavah ter prihodnosti našega harmonikarskega orkestra.

Za predstavo o tem, kaj orkester pomeni v današnjem glasbe-

Na enem od številnih nastopov (Foto: Dušan Jež)

nem prostoru, naj navedemo nekaj podatkov. Kot smo že povedali, orkester večkrat nastopa

v naši občini in tudi drugje v Sloveniji; že nekaj časa je tudi v programu glasbene mladine Slovenije, pred leti je sodeloval tudi v kulturni akciji mestne zveze kulturnih organizacij; smenal je že za radio in televizijo, šestnajstkrat se je udeležil puljskih srečanj (to je prireditve z mednarodno udeležbo), navzoč je bil tudi na republiških revijah harmonikarskih orkestrów; od leta

pa jim pomaga še Saturnus, ki jim včasih natisne plakate).

Vadijo seveda ob večernih urah, podnevi, ob študiju, delu in drugih obveznostih, ni časa. Vsak član orkestra mora vaditi tudi sam doma. Dan ali dva brez igranja ne gre mimo brez posledic. Člani orkestra se menjajo. Nekateri ostanejo dlje časa, drugi pridejo in grejo. Vsakdo ne zmore dovolj volje za to naporno početje. Vendar prihajajo mladi fantje in dekleta, ki zvedo za orkester od prijateljev ali kje drugje, ogledajo si nastop, pridejo na vajo, povprašajo in nekateri ostanejo. So tudi taki, ki odnehaajo, a se spet vrnejo. Vsak, ki hoče igrati v takem orkestru, mora imeti za seboj šest, sedem let temeljitega glasbenega šolanja.

In kakšni so načrti?

»Da bi čimvečkrat tekmovali, nastopali, igrali več domačih skladb; prav tekmovanja so gonilna sila, spodbuda za naprej,« jih je kratko orisal Srečko Piškur.

Prav tako na kratko je spregovoril o težavah: »Instrumenti, ker morajo biti enotni in so uvoženi, malo literature za to zasedbo, zlasti domače... sicer pa se srečujemo s takimi težavami kot druge amaterske sestave,« je naštel.

Še bolj skopo je odmeril besede o sebi; pravzaprav o sebi kot o dirigentu, ki že dvajset let vodi orkester, ne pove nič. Vendar o tem, koliko sebe je vložil v to početje, dokazuje orkester sam, saj brez njega ne bi bil to, kar je. »Pridejo krize, potem pa spet trenutki, ko je bolje,« realistično ugotavlja prof. Piškur. »Pogledati moram pri občinski kulturni skupnosti, če bo kaj denarja za novo harmoniko. Izredno so drage,« doda mimogrede ob koncu našega pogovora.

DARJA JUVAN

● Dekliški pevski zbor KUD Svoboda iz Zadobrove je imel

Prvi samostojni koncert

Dekleta, ki so se v zadnjih dveh letih začela pojavljati v javnosti na raznih proslavah, revijah ipd. najprej kot oktet, nato kot nonet in so že od začetka vzbujala pozornost ljubiteljev petja, so se končno kot manjši ženski zborovski sestav ojunčila tudi za samostojni nastop. Deset vztrajnih in marljivih pevk je v petek, 7. februarja, pripravilo v dvorani

zadružnega doma v Zadobrovi več kot stotim zadovoljnim poslušalcem lep glasbeni večer, ki ga je sestavljala vrsta skladb iz zakladnice slovenske in jugoslovanske, pa tudi tuje ljudske in umetne zborovske pesmi.

Ugodno mnenje o tej mladi pevski skupini, ki so ga zapisali kritiki že ob njenih prvih nastopih, se je s še večjo upravičenostjo potrdilo tudi tokrat. Zlilot in ubranost zelo homogenega pevskega sestava, mladostna zagnanost, v vaških okolišjih na srečo še neizmurla dekliska pridnost, ugodno delovno vzdušje v nanovo oživiljenem KUD Svoboda in preudarno strokovno vodstvo Andreje Polanec so glavni dejavniki, ki so pripomogli k temu, da je v našem osredju vzniknila kakovostna vokalna skupina v času, ko marsikateremu utečenemu in leta delujočemu zboru pojenjuje sapa.

Ko mlademu zboru iskreno čestitamo in mu želimo, da nas ob vztrajnem nadaljnjem delu še velikokrat razveseli s svojimi umetniškimi nastopi, naj bo v premislek navržena še naslednja misel: Tokrat so pela le dekleta. Fantje, njihovi vrstniki, so vzorno poskrbeli za tehniko (ozvočenje, ureditev dvorane ipd.), kar je sicer lepo; še lepše pa bi bilo, če bi se ta mlada zagnana družina, ki »neuradno« marsikdaj zelo ubrano zapoje tudi skupaj, pojavila na odru kot mešani zbor! Razmislite!

Š. TRAJBARIČ

● ZA SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Nastopajočim pohvalo, občanom pa grajo

Zveza kulturnih organizacij občine Ljubljana Moste-Polje je ob sodelovanju KD Španski borci v četrtek, 6. februarja, v KD Španski borci organizirala občinsko proslavo slovenskega kulturnega praznika z zelo posrečenim in uspešnim programom. Režiserjeva zamisel je bila prijetna za poslušalce (katerih je bilo — žal — zelo, zelo malo) in nastopajoči so izpolnili pričakovanja režiserja Vilija Goloba.

Predvsem moramo pohvaliti dekliski pevski zbor KUD Svoboda Zadobrova-Sneberje in solista na klavirju. Pa tudi drugi nastopajoči: recitatorji območnih KUD in učenci glasbene šole Moste-Polje so pokazali zavidljivo kakovost svojih izvajanj. Sceno so prijetno popestrili še slikarji — naši občani.

Ob obisku te proslave pa se nam vsiljuje občutek, da naši občani obiskujejo prireditve v KD Španski borci le, kadar nastopajo akterji z zvenečimi imeni, ne upoštevajo, ne vedo, ali pa nočejo vedeti, da tudi na domačih (občinskih) njivah rastejo in obstajajo kvalitetni ansambli, ki jih je vredno videti in jim prisluhniti!

Vse priznanje torej vsem nastopajočim na proslavi 6. februarja v kulturnem domu Španski borci, drugič pa več poslušalcev!

CIRIL TRAVEN

● IZ POBRATENE OBČINE BILEČE

V okviru svečanosti ob 40-letnici osvoboditve Bileče in tradicionalne kulturne manifestacije Svečanost revolucionarne pesmi je bila v bileški mestni knjižnici ob navzočnosti številnih kulturnih in javnih delavcev, borcev in revolucionarjev predstavljena publikacija Čuje se odmev korakov. Publikacija vsebuje gradivo z okrogle mize, organizirane oktobra 1980 v okviru svečanosti ob 40-letnici revolucionarne pesmi Bilečanka, na temo Tito in revolucija v glasbenem ustvarjanju.

V priložnostnem nagovoru

ob predstavitvi publikacije Čuje se odmev korakov je Rešid Avdić, predsednik OK ZK Bileča, poudaril, da je bilo delo te okrogle mize zelo uspešno in je osvetlilo odnos narodnega in glasbenega ustvarjanja o Titu, čigar delo in lik sta ostala neusahljiva in spiracija v tej vrsti umetniškega ustvarjanja.

In ta publikacija na najlepši način prikazuje, kako je Titov herojski lik in njegovo delo vtakano v vse pore našega političnega, družbeno-ekonomskega in kulturno-umetniškega življenja.

D. K.

Dela likovnikov — članov KUD Vide Pregarc na razstavi

Od 12. do 25. februarja je bila v kulturnem domu Španski borci odprta zelo odmevna in dobro obiskana razstava del domačih likovnikov — samorastnikov, ki se združujejo v KUD Vide Pregarc.

Razstavljali so: Ana Canjko, Danilo Jakovič, Željko Karakas, Marjan Kolenc, Janez Ošaben, Vladimir Pertot, Matjaž Rolih, Marjan Smrtnik in Milka Turk. O razstavi je kritik Mirko Juteršek zapisal:

Ob razstavi članov likovne skupine KUD Vide Pregarc, ki je krajevno vezana na Ljubljano-Moste, smo po eni strani lahko veselili zaradi tolikšnega zanimanja krajanov za likovno umetnost ter njih aktivnega vključevanja v zahtevnost same ustvarjalnosti, še bolj pa je to pomembno zato, ker je likovni amaterizem tako razširjen in splošen kulturni pojav na Slovenskem. Podobno kot je večina skupin se

stavljen iz članov, katerim je poklicna življenska pot že jasno začrtana in jim je poseganje na likovno področje povsem dodatna ljubiteljska dejavnost, tudi sekcije KUD Vide Pregarc sestavljajo člani, ki so si po izobrazbi, strokah in tudi starosti dokaj različni. Skupno jim je predvsem to, da vsak zase in skupaj jemljejo svoje slikarstvo za zelo resno interesno dejavnost. Naj gre za običajno t. l.

lemo predstavitev skupine ali kakšno drugačno časovno in tematsko določeno prireditev (ex tempore na primer), vselej se želijo predstaviti odgovorno in v najboljši luči.

Ne moremo zanikati družbenih paporov in skrbi pri podpiranju ljubiteljske dejavnosti v kulturi, tudi podpora likovnemu amaterizmu je načrtovana, vendar ostaja bistvo uspešnosti in s tem zavidljive ustvarjalne ravni tudi v amaterizmu na talentiranosti posameznikov ter njih nepopustljivi delavnosti. Ljubiteljstvo more biti ena najbolj naravnih poti k razumevanju umetnosti, tiste umetnosti, ki jasno predstavlja likovno nadgradnjo, po kateri dejansko vselej stremimo. Prav likovne skupine so tiste, ki povsem vidno opozarjajo, da je že samo povprečje in solidnost obnove že znanega likovnega sporočila težko dosegljivo, saj že samo to zahteva veliko znanja in likovne občutljivosti. Zaradi svoje visoke ravni in delnega zadovoljevanja kulturnih potreb pa dobiva likovni amaterizem do neke mere že kar vlogo in značaj nekdanje ljudske umetnosti. In kot nekdanji ljudski umetnosti kljub vidni ločnosti do t. i. visoke umetnosti ne moremo odrekati pomena za narodno kulturo, tako vidimo lahko tudi v ljubiteljsvu predvsem pot k popularizaciji najboljšega v umetnosti.

● Razstava šolskih glasil

Aktiv mladih dopisnikov s šol naše občine se sestaja že deveto let. Vsa ta leta se je spoprijemal z različnimi neznankami med zvrsti novinarskega sporočanja. Najraje in tudi največkrat pa je pogovor stekel o šolskih glasilih, ki so bila vedno naša velika skrb. Zato smo si člani aktiva mnogokrat izmenjali izkušnje, pomagali drug drugemu in spoznavali dobre in slabe plati pisanja.

Ob vsem tem, pa se nam je letos znova porodila misel o razstavi, ki naj bi bila v knjižnici Jožeta Mazovca. Predlog je bil sprejet in kaj kmalu je imel vsak svoje delo. »Letali« smo od šole do šole in znašli skupaj primerke glasil. Pisali smo naslovne lističe pa plakate in vabila.

Tako smo za letošnji slovenski kulturni praznik lahko odprli 4. razstavo šolskih glasil. Prav prijeten je pogled nanjo, ko najdeš med devetimi osnovnošolskimi glasilmi tudi glasilo fakultete za telesno kulturo univerze Edvarda Kardelja, pa dve srednješolski glasilni in pa na veliko presenečenje glasilo vrtača ter prehodnega doma iz Jarš.

Enega letošnjih zastavljenih ciljev smo tako uresničili — z veliko pomočjo in razumevanjem Knjižnice Jožeta Mazovca. Več kot zadovoljil pa nas je tudi podatek, da so si razstavo obiskovalci knjižnice pridno ogledovali in smo jo zato morali za teden dni podaljšati.

Besedilo D. Selakovič, slika AM